

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 704/2023
19.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћника Милош Радојевић, адвокат из ..., против туженог „Дом здравља Крагујевац“, са седиштем у Крагујевцу, чији је заступник Државно правобранилаштво, Одељење у Крагујевцу, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2967/22 од 23.08.2022. године, у седници већа одржаној 19.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2967/22 од 23.08.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 1626/21 од 07.04.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужена обавезана да му за период од септембра 2018. године до јуна 2021. године, на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада исплати појединачне месечне износе ближе наведене у том ставу изреке, са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца за исплату неисплаћених трошкова за исхрану у току рада преко досуђених износа из става првог изреке, а до тражених износа са законском затезном каматом, ближе наведених у том ставу изреке. Ставом трећим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужена обавезана да му за период од јуна 2018. године до јуна 2021. године, на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора исплати појединачне месечне износе ближе наведене у том ставу изреке, са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца за исплату неисплаћених трошкова регреса за коришћење годишњег одмора преко досуђених износа из става трећег изреке, а до тражених износа са законском затезном каматом, ближе наведених у том ставу изреке. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 55.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2976/22 од 23.08.2022. године, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом, трећем и петом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му за период од септембра 2018. године до јуна 2021. године, на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада исплати појединачне месечне износе, са законском затезном каматом, одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужена за период од јуна 2018. године до јуна 2021. године, на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом и решено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...55/14), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у спорном периоду био запослен код туженог на радном месту ... са коефицијентом за обрачун плате од 8,98. Тужени је плату обрачунавао множењем наведеног коефицијента и прописане основице, по потреби допуњујући исту до висине минималне зараде, која је исплаћивана тужиоцу. У спорном периоду тужени није у обрачунским листама као посебне ставке исказивао део зараде који се односи на накнаду исхране у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Налазом и мишљењем вештака економско-финансијске струке утврђена је висина тражених накнада применом параметара из Општег колективног уговора из 1997. године (прва варијанта) и Општег колективног уговора из 2008. године (друга варијанта).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца у висини утврђеној према првој варијанти налаза и мишљења судског вештака, закључивши да у износу минималне зараде, по дефиницији из члана 111. Закона о раду, не може да буде садржана предметна накнада трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Како је тужени тужиоцу исплаћивао минималну зараду следи да му није исплаћена накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, па је тужена дужна да му те накнаде исплати у износу утврђеном вештачењем, а према познатим критеријумима из одредби Општег колективног уговора („Службени гласник РС“ бр. 22/97).

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, будући да су према одредби члана 4. став 2. Законом о платама у државним органима и јавним службама, као посебног закона, у коефицијенту за обрачун плате садржане накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, те да ово право запослених није предвиђено ни Посебним колективним уговором за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, због чега нема основа за исплату траженог новчаног потраживања.

Неосновано се ревизијом указује да се наведени закључак другостепеног суда заснива на погрешној примени материјалног права.

Чланом 1. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“ бр. 34/01...21/16 и др.), између осталог, прописано је да се овим законом уређује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама који се финансирају из буџета Републике, Аутономне покрајне и јединице локалне самоуправе, а чланом 4. став 2. наведеног закона, прописано је да коефицијент за обрачун плате садржи додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 ... 75/14) прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог и за исхрану у току рада, ако послодавац то право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора, при чему висина трошкова исхране у току рада мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено (члан 2. став 2).

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 13. те Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених из члана 1. који се примењују на запослене у здравственим установама.

Према ставу Врховног касационог суда усвојеном на седници Грађанског одељења одржаној 05.07.2022. године, запослени којима се плате исплаћују у висини вредности минималне зараде у јавним службама, као корисницима буџетских средстава, остварују право на накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора по основу рада, применом коефицијента за обрачун и исплату плата у којем је садржан додатак на име тих накнада и саставни је део коефицијента за сваког запосленог.

Тужилац је запослен у здравственој установи, па се на утврђивање и обрачун његове плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијерна примена Закона о раду прописана је само у случају када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Како је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, произилази да та одредба посебног закона искључује примену одредбе члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, при чему и посебним колективним уговорима за запослене у јавним службама није предвиђено њихово право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. С обзиром да је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса у утуженом периоду тужиоцу исплаћивана кроз коефицијент за обрачун његове плате, не припада

му право на додатну исплату накнаде ових трошкова коју потражује тужбом, без обзира на чињеницу да му је плата исплаћивана у висини минималне зараде, а како је то правилно закључио и другостепени суд.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужиоца одбијена, одбијен је и његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу чл. 153. и 154. став 2. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић